

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ АРХІТЕКТУРИ ПЛОЩИННИХ СПОРУД

Прискорення темпів життя у світі та, зокрема, в Україні потребує впровадження нових швидкісних видів транспорту в містах, а саме – гелікоптерів. Підтвердженням цього є рекомендації Міжнародної організації цивільної авіації (ICAO), де пропонується використовувати гелікоптери як міський транспорт. Гелікоптери широко використовуються в багатьох країнах світу, тому що вони мають переваги над іншими видами міського транспорту: високу швидкість пересування, незалежність напрямку руху від мережі вулиць, маневреність. У перспективних розробках міжнародних фахівців передбачено створення інших повітряних апаратів для міста: літаючого велосипеда, аеромобіля, дронів. Але вже сьогодні в містах на поверхні землі не вистачає місць для парковок міського транспорту, а гелікоптери можуть сідати та злітати зі злітно-посадкових площин на покрівлях будівель.

Актуальність теми дослідження визначає необхідність розроблення науково обґрунтованих рекомендацій щодо містобудівних рішень комплексу споруд з обслуговування пасажирів (вантажів) повітряного транспорту, розташованих на покрівлях будинків. Мета дослідження: дослідити особливості розташування злітно-посадкових площин на покрівлях будівель в системі міста.

Для більшої конкретизації об'єкта дослідження вперше запропоновано ввести новий термін. Слово «гелікорт» (англ. helicourt) утворене від грецького слова «βιδωτό» – «гвинт» – і англійського «court» – «майданчик». Гелікорт – комплекс споруд з обслуговування пасажирів повітряного транспорту, який розташовується виключно на частині, що вінчає житловий будинок, громадську будівлю або на платформі транспортного вузла, та має спеціально обладнаний майданчик, призначений для злету і посадки одного або декількох гелікоптерів.

Огляд вітчизняного та закордонного досвіду передумов виникнення гелікортів виявив, що спочатку як посадкові площини для гелікоптерів використовувалися придатні для злету і посадки рівні земельні ділянки або пірси біля води, які нерідко були розташовані в межах міської забудови, а вертодромна архітектура мала риси транспортної споруди. При вертодромах гелікоптери ремонтували і заправляли пальним, не завжди були аеровокзали. На другому етапі розвитку індустріального будівництва вертодромна архітектура набула естетичних параметрів, вона стала подібна до архітектури громадських споруд, згодом з'явилися аеровокзальні комплекси. З розвитком висотного будівництва, з виникненням транспортних проблем на дорогах, з'явилась потреба у

влаштуванні злітно-посадкових площин для гелікоптерів на покрівлях будинків. Архітектори в прагненні до багатофункціональності розробили нові різноманітні архітектурно-планувальні рішення для таких площинних споруд. В планах Київської міської державної адміністрації до 2020 року побудувати в Києві 16 майданчиків для гелікоптерів біля лікарень. Вони необхідні для оперативного транспортування важкохворих та надання екстреної медичної допомоги. Відповідно до документа «Концепція розміщення висотних будинків та споруд в м. Києві до 2020 року» від 16.05.2008 р. розроблено ДБН В.2.2-24:2009 «Проектування висотних житлових і громадських будинків», де зазначено обов'язкове влаштування «майданчиків для рятувальних кабінок вертольотів». На покритті висотних житлових будинків передбачають майданчики для посадки аварійно-рятувальної кабіни пожежних гелікоптерів. Забудова висотними будинками буде проводитися на таких ділянках: «Корона міста», «Київ-Сіті», «Ворота міста», «Київське намисто» і акцентні висотні будівлі. «Короною міста» стануть «висотки», споруджені в центрі Києва Будинки на 40 – 70 поверхів сформують своєрідну «корону» навколо стародавнього центру міста Кия.

Існуючі майданчики для гелікоптерів в більшості країн – наземні, але за інформаційними даними на покрівлях громадських будинків в Сан-Паулу знаходиться близько 200 гелікоптерних майданчиків, в Нью-Йорку – 140, в Парижі – 104, в Москві – 10.

Завдяки узагальненню світового досвіду будівництва гелікоптерів з'ясовано, що велика кількість різноманітних прийомів архітектурної організації гелікоптерів у сучасних будинках свідчить про суттєвий розвиток та вдосконалення нового просторового рішення, підвищення не тільки утилітарного, а й соціального значення гелікоптерів завдяки створенню в них особливого піар-середовища. Прикладом цього можуть служити: урядовий ансамбль у місті Бразилія, побудований Оскаром Німеєром у 1956 р.; павільйон з гелікоптом, побудований у 1964 р. на Міжнародній виставці в Нью-Йорку; найвища будівля з посадковим майданчиком у США – вежа Банку в Лос-Анджелесі, побудована Генрі Коббом у 1989 р.; найкрасивіший та найзнаменитіший будинок, розташований у найбільшому місті Об'єднаних Арабських Еміратів, Дубаї, – готель Бурдж Ель Араб, який відкрився в 1999 році, а також проект реконструкції Центрального залізничного вокзалу в Мілані (арх. Д. Манолетті, Е. Джентілі, 1960 р.), що включає великий автовокзал, міський аеровокзал, станції двох ліній метрополітену та гелікоптерну станцію зі злітно-посадковим майданчиком, який має бути споруджений над залізничними коліями на величезній плиті-платформі.

Висновки: залежно від функціонального зонування міста злітно – посадкові майданчики розміщують в історичному та діловому центрі міста, в житловій зоні висотної забудови, у виробничо-транспортній зоні, в зоні морського / річкового «фасаду» міста, біля лікарень.